

KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTON KEHITTÄMISHANKKEEN LOPPURAPORTTI

Taustatiedot

Käräjäoikeusverkoston kehittämishankkeen (OM/3/31/2016) tehtävänä oli valmistella ja toimeenpanna viimeistään vuoden 2019 alussa voimaan tuleva käräjäoikeusverkoston kehittäminen.

Kehittämisen perustana oli oikeusministeriön vuonna 2013 antama oikeudenhoidon uudistamisohjelma vuosille 2013–2025 (Mietintöjä ja lausuntoja 16/2013). Ohjelmalla tavoitellaan keinoja, joilla turvataan tuomioistuinten toimintakyky valtiontalouden heikosta tilanteesta ja niukkeneuvista resursseista huolimatta. Oikeudenhoidon uudistamisohjelmaa on pantu toimeen ja toimintaympäristön muutoksiin on vastatattu rakenneuudistuksilla, palveluiden ja prosessien sähköistämällä sekä lainsäädännön ja menettelyjen sujuvoittamisella.

Hankkeen taustalla olivat käräjäoikeusverkoston kehittämisestä laadittu virkamiestyöryhmän mietintö (OMML 14/2015, ruotsiksi 31/2015) ja summaaristen riita-asioiden käsittelyn kehittämisestä laadittu selvitysmiesten mietintö (OMSO 52/2014).

Tehdyt päätökset sekä uudistusten tavoitteet ja seuranta

Oikeusministeriö asetti 31.3.2016 hankkeen käräjäoikeusverkoston jatkokehittämiseksi (jäljempänä projekti). Oikeusministeriö päätti 3.12.2018 jatkaa projektin toimikautta 1.1.2019–30.9.2019. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämistä valmisteleva työryhmä (OM 6/41/2016, mietintö OMML 12/2017) asetettiin 17.6.2016.

Tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttaminen vahvistettiin 14.12.2017. Lainmuutoksilla toteutettiin 1.1.2019 voimaan tulleet käräjäoikeuksien rakenneuudistus ja eräiden erityisasiaryhmien jatkokeskittäminen. Käräjäoikeuksien tuomiopiirit sekä kanslia- ja istuntopaikkakunnat vahvistettiin 19.12.2017 annetuilla asetuksilla.

Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta vahvistettiin 13.6.2018. Lainmuutoksella toteutettiin 1.9.2019 voimaan tullut summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittäminen. Valtioneuvoston asetus käräjäoikeuksien tuomiopiireistä summaarisissa riita-asioissa annettiin 13.9.2018.

Rakenneuudistuksen tavoitteena on vahvistaa käräjäoikeusverkoston rakennetta niin, että oikeusturvan saatavuus ja lainkäytön laatu voidaan turvata tulevaisuudessakin. Muutoksilla on pyritty luomaan tehokas ja maantieteellisesti riittävän kattava toimipaikkaverkosto, jossa käräjäoikeuksien työmäärä ja resurssit voidaan jakaa aiempaa tehokkaammin ja tasaisemmin. Ennen kaikkea uudistuksella vastaan oikeusministeriön hallinnonalalle asetettuihin säästötavoitteisiin ja mm. digitalisaation menopai-neisiin.

Etäisyys tuomioistuimeen kasvaa rakennuudistuksessa paikoin, mutta matkustustarvetta tuomioistuimiin pyritään vähentämään videoneuvottelulla ja sähköisellä asioinnilla. Selvityksessä tuomioistuinten asiakaspalvelun ja etäpalvelun vaihtoehtoista (OM selvityksiä ja ohjeita 54/2018) on arvioitu sitä, voidaanko yhteispalvelulain tarkoittamia asiointipisteitä hyödyntää tuomioistuinten asiakaspalveluun ja etäpalveluun liittyvien tehtävien hoitamisessa, ja mitä muita vaihtoehtoja palvelujen saatavuuden ylläpitämiseen sekä etäosallistumiseen on.

Eräiden erityisasaryhmien ja summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämällä sekä sähköisen asiointin lisäämisellä pyritään nopeuttamaan, tehostamaan ja yhdenmukaistamaan asioiden käsittelyä kärjäoikeuksissa.

Kärjäoikeusverkoston kehittämishankkeen asettamispäätöksen mukaan projektin loppuun viemisen jälkeen asetetaan seurantaryhmä uudistuksen vaikutusten arviointia varten. Hyväksyessään edellä mainitut lainsäädäntömuutokset eduskunta edellytti, että hallitus antaa uudistusten vaikutuksista selvityksen lakivaliokunnalle vuoden 2022 loppuun mennessä.

Projektin tavoitteiden toteutuminen

Projektisuunnitelmassa tavoitteiksi asetettiin

1. Toteuttaa rakennuudistus asetetussa tavoitteessa ja aikataulussa.
2. Toteuttaa eräiden erityisasiaryhmien ja summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittäminen tiettyihin kärjäoikeuksiin asetetussa tavoitteessa ja aikataulussa.
3. Huolehtia henkilöstön muutostilanteiden hoitamisesta hyvän työnantajapolitiikan mukaisesti.
4. Huolehtia kärjäoikeuksien palvelutason ja lainkäytön laadun ylläpitämisestä muutostilanteissa.

Rakennuudistusta ja erityisasiaryhmien keskittämistä koskevat uudistukset toteutettiin alkuperäisessä tavoitteessaan ja aikataulussa eli vuoden 2019 alusta. Kärjäoikeuksien määrä väheni 27:stä 20:een. Toimipaikkojen määrä väheni 57:stä 36:een. Kanslia lakkautettiin 12 paikkakunnalla, joista viiteen jäi istuntopaikka. Istuntopaikka lakkautettiin 14 paikkakunnalla. Tämän hetken arvio on, että kanslioiden lakkauttamiseen liittyvät toimitilajärjestelyt saadaan suurelta osin valmiiksi 2020-2022 mennessä. Tällöin henkilöstö saadaan sijoitettua uuden rakenteen mukaisiin toimitiloihin.

Vuoden 2019 alusta tarkistettiin tiettyihin kärjäoikeuksiin käsiteltäväksi keskitettyjen erityisasiaryhmien tuomiopiirijakoa. Merioikeus-, ryhmäkanne-, ulosottovalitus-, yrityssaneeraus- ja sotilasoikeudenkäyntiasioita käsittelevien kärjäoikeuksien määrä väheni aiemmasta. Maa-oikeuksien lukumäärää koskeva arviointi tehdään projektista erillään myöhemmin (VN/3633/2018, Maa-oikeusasioiden käsittely kärjäoikeuksissa, lausuntotiivistelmä OMML 2019:21).

Summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämistä koskevat lainsäädäntömuutokset vahvistettiin puoli vuotta rakennuudistusta myöhemmin. Tämän ja tietojärjestelmämuutostöiden vaatiman ajan takia lainmuutosten voimaantulo säädettiin kahdeksan kuukautta rakennuudistusta myöhemmäksi. Summaaristen riita-asioiden käsittely keskitettiin 1.9.2019 lukien Ahvenanmaan, Helsingin, Itä-uudenmaan, Kymenlaakson, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeuksiin. Sähköinen asiointi tuli summaarisissa riita-asioissa pakolliseksi muille kuin omassa asiassaan toimiville yksityishenkilöille.

Henkilöstöstä huolehtiminen muutostilanteessa, muutokseen liittyvät henkilöstöprosessit ja siirtymävaiheen muutoksenhallinta kuuluivat olennaisena osana projektin järjestämään koulutukseen. Koulutusta järjestettiin paitsi käräjäoikeuksien johdolle myös henkilöstölle. Rakennemuutoksen täytäntöönpano, joka käytännössä tapahtuu käräjäoikeuksissa, muodostui paikoin raskaaksi. Toistaiseksi ei ole merkkejä siitä, että muutos olisi yleisesti haitannut työhyvinvointia merkittävästi. Muutostapahtuma ja rakennemuutoksen täytäntöönpano jatkuu paikoin kuitenkin käräjäoikeuksissa toimitilajärjestelyistä johtuvan siirtymäkauden ajan. Tämä kuormittaa jatkossa erityisesti jo yhdistymisen läpikäyneiden Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuksien henkilöstöä. Työhyvinvoinnin tilaa tulee seurata jatkossa.

Uudistuksista seurasi jonkin verran henkilöstöpoistumaa. Tähän asti toteutuneen poistuman ei voida olettaa aiheuttaneen merkittävää osaamisvajetta, joskin summaaristen käsittelijöiden vaihtuvuus on ollut suurta. Samanaikaisesti henkilöstöä mm. eläköityi ja henkilöstön vaihtuvuus muodostui paikotellen suureksi. Kansliahenkilökunnan rekrytoinnissa on haasteita etenkin Uudellamaalla, jossa kilpailu työntekijöistä on suurta. Henkilöstöpoistumaa ja sen vaikutuksia osaamiseen, mukaan lukien kielelliseen osaamiseen, tulee seurata toimitilajärjestelyistä johtuvien siirtymäkausien edetessä.

Uudistusten edellyttämät virkajärjestelyt ja tuomarien uudelleennimittämiset toteutettiin aikataulussa. Virkajärjestelyt ja henkilöstön siirtymiset uuteen toimipaikkaan pystyttiin hoitamaan vähäisin poikkeuksin suunnitelman ja hyvän työnantajapolitiikan mukaisesti. Suuri osa henkilöstön tosiasiallisista siirtymisistä tapahtuu kuitenkin vasta kun toimitilajärjestelyt valmistuvat vastaanottavalla paikakunnalla.

Yhdistyvät käräjäoikeudet kykenivät ylläpitämään riittävän palvelutason muutoksessa. Tuloksellisuudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Osassa yhdistyviä käräjäoikeuksia tuloksellisuus laski, mutta vastaavasti osassa tuloksellisuus nousi tai pysyi ennallaan muutostapahtumaa edeltävään aikaan verrattuna. Muutostapahtuman vaikutukset käräjäoikeuden toimintaan riippuvat kuitenkin merkittävästi toimitilajärjestelyjen valmistumisesta, mikä on paikoin vielä edessä. Näissä tapauksissa käräjäoikeuksien voimavaroja sitoutuu uudistuksen toteuttamistyöhön jatkossakin. Odotettavissa on, että tuloksellisuudessa tapahtuu tällöin rakennemuutuksesta johtuvaa laskua.

Käräjäoikeuksien rakennemuutoksen ICT-muutos oli laaja-alainen kokonaisuus. Muutoksen toteutuksessa onnistuttiin monella osa-alueella kokonaisuutena arvioiden hyvin. Toteutus 1.1.2019 epäonnistui, kun muutosvirastoissa ilmeni laajoja käyttäjätunnus- ja käyttöoikeushäiriöitä. ICT-muutoksen toteuttamiskokemuksista on laadittu erillinen raportti. Projekti on seurannut uuden toimipaikkaverkon mukaisten istuntosalien AV-tekniikan varustelun toteuttamista varten perustetun salivarusteluprojektin etenemistä. Salivarusteluprojektin kohteena olevat istuntosalit tulee olla varusteltu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Muutoskäräjäoikeudet ovat käyneet läpi työskentelytapansa ja kehittäneet niitä muutoksessa. AIPA:n viivästyisestä johtuen työskentelytapojen kehittämisessä ei saavutettu kaikkia tavoitteita. Tästä huolimatta käräjäoikeudet ovat siirtyneet tai siirtymässä nykyaikaisiin ja tehokkaisiin toimintatapoihin.

Yhteistyötahot

Projekti on tehnyt yhteistyötä projektisuunnitelmassa mainittujen tahojen kanssa tai tiedottanut näitä projektin etenemisestä. Yhteistyön toimivuudessa ei ole havaittu epäkohtia.

Projektiorganisaatio

Projektin ohjausryhmä on kokoontunut kaikkiaan 27 kertaa, jolloin projektiryhmien puheenjohtajat, säädösvalmistelija ja projektipäällikkö ovat raportoineet projektin etenemisestä.

YT-ryhmä on kokoontunut 23 kertaa ja henkilöstö- ja viestintäryhmä 12 kertaa. Toimitila- ja ICT-ryhmä ei ole pitänyt varsinaisia kokouksia. Toimitila-asioita on valmisteltu ja toteutettu toimitilatiimissä virkamiestyönä. Rakennemuutokseen liittyvät ICT-muutokset on vastuutettu osin salivarusteluprojektille kesäkuussa 2017 ja osin projektipäällikölle vuoden 2018 alussa.

Projektilla ei ole ollut säädösvalmistelutyötä vuoden 2017 jälkeen. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämistä koskevan lainsäädännön valmistelusta on vastannut lainvalmisteluosasto.

Ryhmien jäsenet ovat osallistuneet päivittäisessä työssään projektiin. Erityisen paljon projektiin liittyviä tehtäviä on ollut oikeushallinto-osaston tuomioistuinyksikön ja talous- ja henkilöstöhallintoyksikön henkilöstöllä.

Yhdistyvien käräjäoikeuksien paikallisprojektit ovat huolehtineet käräjäoikeusuudistuksen täytäntöönpanosta käräjäoikeuksissa. Paikallisprojektimallia on hyödynnetty myös käräjäoikeuksissa, joissa muutos on tarkoittanut kanslian lakkaamista.

Summaarisia riita-asioita 1.9.2019 lukien käsittelevät käräjäoikeudet ovat perustaneet valtakunnallisen verkoston (ns. ysiryhmä), mikä on edistänyt uudistuksen toiminnallisia tavoitteita eli asioiden käsittelyn yhdenmukaistamista, nopeuttamista ja tehostamista. Verkostoa on hyödynnetty myös muutovaiheessa esille nouseiden kysymysten selvittämisessä. Summaaristen riita-asioiden tuomiopiiri saattaa koostua useamman käräjäoikeuden tuomiopiiristä. Tiedoksiantotoiminnan järjestäminen on tällöin edellyttänyt käräjäoikeuksien yhteistyötä ja toimenpiteitä sähköisten menettelytapojen käyttöönottamiseksi.

Projektin tehtävien toteutuminen kohdittain

1. Projektisuunnitelmat

Projektisuunnitelmaa täydennettiin projektin edetessä ja sen käytännön toteutus on muokkautunut tässä raportissa kerrotuin tavoin. Projekti laati viestintäsuunnitelman, jatkuvasti päivittyvän koulutussuunnitelman ja luonnoksen käräjäoikeuksien muutoksenhallintasuunnitelmaksi. Summaaristen riita-asioiden keskittämistä koskeva suunnitelma laadittiin toukokuussa 2018. Siinä käsiteltiin mm. tuomioistuimissa tapahtuvaa uudistuksen valmistelua.

Projektsuunnitelma ja projektin aikataulut pitivät tärkeiltä osiltaan hyvin. Poliittisen päätöksenteon suunniteltua pidemmästä kehosta ei lopulta ollut merkittävää haittaa itse projektin etenemiselle. Viiveestä aiheutui kuitenkin epävarmuutta ja paineita paikallisprojektien toteutukselle sekä summaaristen riita-asioiden keskittämisen voimantulon siirtyminen myöhemmäksi.

2. Tiedon hankinta

Projekti hyödynsi mahdollisimman paljon vuoden 2010 käräjäoikeuksien rakenneuudistuksesta ja vuoden 2014 hovioikeusuudistuksesta saatuja kokemuksia. Henkilöstöasioissa hyödynnettiin hallinnonalan muista uudistushankkeista saatuja kokemuksia.

Tilannekuvaa muutuskäräjäoikeuksissa täydennettiin kansliavierailuilla ja henkilöstöjärjestöjen edustajien tapaamisilla projektiryhmätoiminnan ulkopuolella.

3. Toimitilajärjestelyt

Rakenneuudistuksen toimitilahankkeista osa saatiin päätökseen ja loput ovat käynnissä ennakoitusti. Summaaristen riita-asioiden keskittämisen vaikutukset toimitilaratkaisuihin arvioidaan toimitilahankkeiden yhteydessä. Merkittävää lisätyötä on aiheutunut projektin aikana ilmenneistä Oulun poliisi- ja oikeustalossa ilmenneistä sisäilmaongelmista.

Käräjäoikeuksien kanslia- ja istuntopaikkakunnat vahvistettiin 1.1.2019 voimaan tulleella asetusmuutoksella. Lakkautettavista istuntopaikoista valtaosa suljettiin uudistuksen voimaan tullessa eli 1.1.2019. Tämän hetken arvio on, että kanslioiden lakkauttamiseen liittyvät toimitilajärjestelyt saadaan suurelta osin valmiiksi 2020–2022 mennessä. Asetusmuutoksella lakkautettujen kanslioiden toimitiloissa ei lähtökohtaisesti ole henkilöresursseja sitovaa asiakaspalvelua, mutta siellä voidaan järjestää istuntoja ja säilyttää henkilökunnan työtilat siirtymäkauden ajan. Henkilökunnan mahdollisista hajautetun työn työpisteistä siirtymäkauden jälkeen päätetään paikkakuntaakohtaisesti toimitilahankkeen yhteydessä.

Toimitilajärjestelyistä johtuva siirtymäkausi vaihtelee paikkakunnittain ja varsinkin suurimmat toimitilahankkeet tulevat olemaan pitkäkestoisia. Uudistusta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 270/2017) on arvioitu, että kaikki korvaavat toimitilajärjestelyt saadaan valmiiksi vuonna 2023. Rakenneuudistuksen toiminnallisten ja säästötavoitteiden toteutumisen kannalta on tärkeää, että toimitilahankkeet etenevät ilman aiheetonta viivettä.

4. ICT ja istuntosalien AV-tekniikka

Yhdistyvien käräjäoikeuksien ICT-muutoksen valmistelu projektissa aloitettiin tammi-kuussa 2018 yhteistyössä OM tietohallintoyksikön ja Valtorin kanssa. Yhteistyö oikeusrekisterikeskuksen (ORK), OM talousyksikön, OM hallintoyksikön ja Palkeiden kanssa aloi-

tettiin huhti-toukokuussa 2018. ICT-muutoksen valmistelun ja toteuksen etenemistä seurattiin ja koordinoitiin edellä mainittujen toimijoiden muodostamassa ICT-muutostyöryhmässä.

ORK, Palkeet ja Valtori vastasivat muutoksen valmistelusta ja toteutuksesta omalla vastualueellaan. Käräjäoikeuksien rakenneuudistuksen ICT-muutos oli varsin laaja-alainen kokonaisuus. Muutoksen toteutuksessa onnistuttiin monella osa-alueella kokonaisuutena arvioiden hyvin. Toteutus 1.1.2019 epäonnistui siinä, kun muutosvirastoissa ilmeni laajoja käyttäjätunnus- ja käyttöoikeushäiriöitä. Käräjäoikeuden toiminnot halvaantuivat paikoin 2.1.2019. Toimintaedellytykset paranivat asteittain 3.1.2019 lukien ja korjaustyöt jatkuivat liki kahden viikon ajan. Laajojen häiriöiden juurisyy oli muutosvirastojen organisaatio- ja henkilötietojen siirrossa Palkeiden ylläpitämästä Kiekusta Valtorin ylläpitämään OM IDM -käyttövaltuushallintaan. Valtori ja Palkeet laativat Valtiovarainministeriölle yhteisen selvityksen, jossa on tunnistettu syntyneestä häiriöstä seuraavat kehitystoimenpiteet. Myös Kiekun käyttövaltuushallinnassa ilmeni samaan aikaan häiriöitä, joiden korjaamistyö jatkui helmikuun puolelle. Tämä vaikeutti muutosvirastojen ja muiden tuomioistuinten toimintaan. Projekti on raportoinut ICT-muutoksen toteuttamiskokemuksista 22.2.2019 päivätyssä muistiossa.

Summaaristen riita-asioiden keskittämisen 1.9.2019 tietojärjestelmämuutosten valmistelu ja toteutus sujui tärkeiltä osin ongelmitta. Keskittämisen ja samassa yhteydessä voimaan tulleen sähköisen asioinnin pakollisuuden toteutus vaati paljon työtä ja sidosryhmäviestintää.

Käräjäoikeuksien istuntosalivarusteluprojekti jatkoi toimintaansa. Sähköisen oikeudenkäynnin esitystekniikka (AV-tekniikka) toteutetaan joko istuntosalivarusteluprojektissa vuoden 2022 loppuun mennessä tai erillisenä hankkeena toimitilahankkeen yhteydessä. Projektilla on ollut edustus istuntosalivarusteluprojektin ohjaus- ja projektiryhmässä.

Projekti, istuntosalivarusteluprojekti, AIPA-hanke ja HAIPA-hanke kokoontuivat säännöllisesti keskustelemaan hankkeiden etenemisestä ja muutosjohtamisen teemoista. AIPA-hankkeen viivästyminen ei sinällään haitannut projektin toteuttamista. Viivästyksen johdosta yhdistyvät käräjäoikeudet eivät kuitenkaan pystyneet huomioimaan AIPA:n vaikutuksia toimintojen ja työprosessien suunnittelutyössä.

5. Henkilöstöjärjestelyt

Rakenneuudistuksen henkilöstöresurssit ja -rakenne päätettiin lopullisesti vuotta 2019 koskevassa tulosneuvottelussa, jossa myös täsmennettiin summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämisen vaikutuksia ja sen edellyttämiä määräaikaista resurssitarpeita. Summaaristen keskittämiseen liittyvistä resurssimuutoksista ja määräaikaista resursseista päätettiin maaliskuussa 2019.

Virkajärjestelyt ja uudelleennimittämiset olivat odotetun työlää, mutta ne toteutettiin aikataulussa ja kokonaisuutena sujuvasti.

Oikeusministeriö päätti rakenneuudistuksessa lakkaavien kärjäoikeuksien virkajärjestelyistä toukokuussa 2018. Noin 320 virkaa viranhaltijoihin siirrettiin vastaanottavaan kärjäoikeuteen. Oikeusministeriö päätti summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämisen virkajärjestelyistä maaliskuussa 2019. Kymmenen virkaa viranhaltijoihin ja 24 avoimena olevaa virkaa siirrettiin vastaanottavaan kärjäoikeuteen. Lisäksi lakkautettiin ja perustettiin tarpeellinen määrä virkoja resurssimuutosten edellyttämien tavoin. Virkajärjestelyissä otettiin mahdollisuuksien mukaan huomioon eläköitymiset, henkilöstön toiveet ja kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaaminen. Yksi henkilö jouduttiin irtisanomaan, koska tämä ei antanut suostumusta viran siirtämiseen yhdistymällä muodostuvaan kärjäoikeuteen. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn 1.9.2019 keskittämisen virkajärjestelyjen yhteydessä yksi henkilö irtisanottiin yhteisymmärryksessä.

Projekti tuki hajautetun työskentelyn järjestelyjä kärjäoikeuksissa. Projekti laati syyskuussa 2017 etättyä ja monipaikkaisuutta käsittelevän tietopaketin laamannelle. Kärjäoikeudet perustivat työryhmän pohtimaan etättyössä ja hajautetun työn työpistejärjestelyissä noudatettavia periaatteita. Työryhmä laati näistä aihepiireistä erilliset muistiot tammikuussa ja toukokuussa 2018.

Uudistuksen toimeenpanon edellyttämä Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden päällikkötuomari nimitettiin kesäkuussa 2018 eli vasta puoli vuotta ennen rakenneuudistuksen voimaantumista. Tämä ei kuitenkaan merkittävästi haitannut yhdistymisen valmistelua, mikä onnistui yhdistyvien neljän kärjäoikeuden laamannin yhteistyönä varsin hyvin, kun otetaan huomioon yhdistymisen erityinen haastavuus. Toimeenpano ei edellyttänyt muita päällikkönimityksiä. Siirtyvät tuomarit uudelleennimitettiin virkoihinsa marraskuussa 2018.

Suuri osa rakenneuudistuksesta aiheutuvista henkilöstön virkapaikkojen siirroista ajoittuu toimitilajärjestelyistä johtuvien siirtymäkausien jälkeen. Näissä tapauksissa kärjäoikeuksien tulee pyytää suostumukset viran siirtoon työssäkäyntialueen ulkopuolelle noin 7-8 kuukautta ennen työssäkäyntipaikan siirtymistä. Kärjäoikeuksien yhdistymisten jälkeen siirrot ovat kärjäoikeuksien sisäisiä, joten näitä suostumuksia ei tarvitse lähettää oikeusministeriöön.

Kärjäoikeuksien esityksiä virkanimikkeiden ja tehtäväkohtaisen vaatavuustason muutoksista rakenneuudistuksessa käsiteltiin oikeuslaitoksen yleistä sopimusalaan koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen nojalla asetetussa arviointi- ja kehittämissuostumuskyselyssä. Oikeusministeriö päätti muutoksista loppuvuodesta 2018 ja vuoden 2019 alussa.

6. YT-menettely ja sidosryhmäkuuleminen

Projekti toteutti huhti-marraskuussa 2016 neuvottelukiertueen, jonka aikana järjestettiin yhteistoimintamenettelyn edellyttämä tiedotus- ja neuvottelutilaisuus kaikissa kärjäoikeuksissa. Maakuntien liittoja, kuntia, hovioikeuksia, kärjäoikeuksia, henkilöstöjärjestöjä ja muita sidosryhmiä kuultiin neljässä hovioikeuspiireittäin järjestetyssä tilaisuudessa marras-joulukuussa 2016. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämistä

valmistelleen työryhmän mietinnöstä (OMML 12/2017) pyydettiin lausunnot yhteensä 61 eri viranomaiselta, järjestöltä ja asiantuntijalta.

Uudistusten käsittelyä jatkettiin yhteistoimintamenettelyssä käräjäoikeuksissa. Osa käräjäoikeuksista teki yhteistoimintalain 5 luvun mukaisen neuvotteluesityksen sen ääritapauksen varalta, että virkamies ei suostuisi siirtymään uuteen työskentelypaikkaan.

Käräjäoikeuksissa käytiin rakenneuudistukseen liittyvät muutoskeskustelut ja henkilökohtaiset yhteistoimintaneuvottelut kanssa helmikuussa 2018. Projekti tarjosi tähän koulutusta ja ohjeistusta. Ohjeistus oli suoraan hyödynnettävissä summaaristen riita-asioiden keskittämiseen liittyvissä vastaavissa toimenpiteissä vuoden 2019 alussa.

7. Viestintä

Viestintä ja tärkeiltä osin myös viestinnän tavoitteet toteutuivat projektin laatiman viestintäsuunnitelman mukaisesti vähäisin poikkeuksin.

Muutosviestintä

Projektin huolehtima sisäinen muutosviestintä toteutettiin siten, että Intranetin hanke-sivuilla julkaistiin keskeinen hankeaineisto, osa koulutusaineistosta sekä projektiryhmien kokousten tiedotteet ja pöytäkirjat. Intranet kysymys- ja vastauspalstalla vastattiin 54 kysymykseen lähes poikkeuksetta viikon sisällä suomeksi ja ruotsiksi. Palsta osoittautui tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Projektipäällikkö kertoi uudistuksista ja keskusteli henkilöstön kanssa kansliavierailuilla ja vastasi suoraan sähköpostitse tulleisiin kysymyksiin pääsääntöisesti muutaman päivän kuluessa. Intrassa oli yksi projektipäällikön kirjoitus ICT-muutoksen toteuttamiskokemuksista. Lisäksi käräjäoikeuksien yhdistymisiä Itä- ja Länsi-Uudellamaalla käsiteltiin oikeus.fi sivuston ”Arkea ja ajatuksia”-palstalla. Tarkoitus oli laatia vastaava haastatteluartikkeli summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämisestä, mutta se jäi tekemättä oikeusministeriön organisaatiouudistuksen ja tuomioistuviraston perustamisen vietyä viestinnän voimavaroja.

Projekti koulutti käräjäoikeuksien johtoa sisäisestä muutosviestinnästä. Käräjäoikeuksien muutosviestintää tuettiin projektipäällikön laatimilla kuukausitiedotteilla käräjäoikeuksien johdolle ja hallintosihteereille.

Ulkoisen viestintä

Suurta yleisöä tiedotettiin uudistuksista median, sosiaalisen median ja oikeus.fi-sivuston kautta. Projektipäällikkö kirjoitti kolme kirjoitusta om.fi-sivuston Oikeusblogiin. Projektipäällikkö käytti Twitteriä viestinnässään. Hanketta koskevia asiakirjoja, tausta-aineistoa ja raportointia oli kaikkien saatavilla Oikeusministeriön verkkosivujen hankeikkunassa.

Rakenneuudistuksen voimaantulosta ja sen käytännön vaikutuksista tiedotettiin sidosryhmille lokakuussa 2018 ja suurelle yleisölle marraskuussa 2018. Summaaristen riita-

asioiden keskittämisestä tiedotettiin vastaavasti kesäkuussa ja elokuussa 2019. Tiedottaminen tapahtui suomeksi, ruotsiksi ja saamen kielillä. Käräjäoikeudet saivat sidosryhmätiedotteet etukäteen käyttöönsä hyödynnettäväksi oman viestinnän valmistelussa. Oikeus.fi-sivuston rakennetta muutettiin 1.9.2019, jotta summaariset riita-asiat nousevat paremmin esiin.

Projekti tuki käräjäoikeuksien paikallista ja alueellista viestintää toimittamalla lokakuussa 2018 ja elokuussa 2019 käräjäoikeuksien käyttöön suomen ja ruotsin kielisen mallitiedotteen, jossa käsiteltiin siirtymäajan järjestelyjä sekä muuttuvia asiointitietoja ja yhteystietoja. Lapin käräjäoikeus huolehtii tiedotteensa kääntämisestä saamen kielille. Käräjäoikeudet hyödynsivät tarpeen mukaan mallitiedotetta www-kotisivuillaan ja paikallisessa mediatiedottamisessa. Yhdistyviä käräjäoikeuksia ohjeistettiin ja tuettiin oman Intranetin ja oikeus.fi-sivuston päivittämisessä.

Rakennemuutostusta ja projektia esiteltiin useissa tilaisuuksissa. Projektipäällikkö ja henkilöstöjärjestöjen pääluottamusmiehet kokoontuivat projektiryhmätoiminnan ulkopuolella vapaamuotoisiin keskustelutilaisuuksiin, mikä oli erittäin hyödyllistä tietojen ja näkemysten vaihdon kannalta.

8. Koulutus ja käräjäoikeuksien arkistojenhallinta

Koulutus toteutui projektin laatiman koulutussuunnitelman mukaisesti.

Olennessa osa koulutusta oli vuonna 2017 laamaneille ja hallintojohtajille järjestetty muutosjohtamiskoulutus. Laamannien osallistuminen oli kattavaa.

Projekti järjesti koulutusta hallintosihteereille ja muutoksen toteuttamisen avainhenkilöille syyskuussa 2017. Käräjäoikeuksien käyttöön laadittua muutoshallintasuunnitelmaa koulutettiin käräjäoikeuksien johdolle ja paikallisprojektien avainhenkilöille kesäkuussa 2017. Tämä koulutus toteutettiin etänä Skypen/videoneuvottelun avulla ja saadut kokemukset olivat hyviä.

Käräjäoikeuksien henkilöstölle tarkoitettu tallenne henkilöstön asemasta muutoksessa ja YT-menettelystä oli henkilöstön katsottavissa Intrassa vuoden 2018 alusta lukien. OM:n koulutusyksikkö laati tammikuussa 2018 käräjäoikeuksien johdolle teemakohtaisia kouluskonsepteja sisältäen esimerkkejä vaihtoehtoisista toimintamalleista ja työskentelymenetelmistä.

Käräjäoikeuksien johtoa ja hallintoa koulutettiin muutoskeskusteluista ja yhteistoiminnasta yksittäisen virkamiehen kanssa alkuvuodesta 2018 ja siirtymävaiheen järjestelyistä kesä- ja elokuussa 2018. Koulutuksessa kiinnitettiin käräjäoikeuksien erityistä huomiota kielellisten oikeuksien toteutumiseen.

Vuonna 2018 koulutuksen järjestämisen ja etenkin muutosvalmennuksen painopiste oli muutoin muutoskäräjäoikeuksissa, koska tarpeet olivat käräjäoikeuskohtaisia. Projekti tuki käräjäoikeuksissa tapahtuvaa muutosvalmennusta.

Käräjäoikeusverkoston kehittämiseen liittyvät teemat olivat esillä laamannien verkostotapaamisissa, virastopäällikköpäivillä, hallintosihteerien, osastonjohtajien ja lähiesimiesten sekä eri henkilöstöryhmien koulutuksissa. Projektipäällikkö osallistui eräisiin käräjäoikeuksien järjestämiin yhteisiin tai erillisiin tilaisuuksiin.

Etätöyön tai hajautetun organisaation johtamiseen liittyvää erillistä koulutusta ei järjestetty, mutta teema oli esillä laamannien verkostotapaamisissa syksyllä 2017 ja lähiesimiesten koulutuksessa keväällä 2018. Projektipäällikkö laati aihepiiristä muistion käräjäoikeuksille.

Summaaristen riita-asioiden toimintaprosessien kehittämässä käräjäoikeuksissa tuettiin toukokuussa 2019 järjestetyllä LEAN-koulutuksella. Koulutuksen tavoitteena oli laatia nykytilan pohjalta ehdotus prosessien yhtenäistämiseksi ja tehostamiseksi. Projekti kartoitti syksyllä 2019 käräjäoikeuksien koulutustarpeita summaaristen riita-asioiden keskittämiseen liittyen. Koulutuksessa tulee jatkossa ottaa huomioon paitsi käsittelijäkoulutus myös esimiestehtävien vaativuuden ja luonteen muuttuminen.

Käräjäoikeusverkoston kehittämishankkeessa käräjäoikeuksien yhdistymisessä päättyi arkistoja 31.12.2018 ja uusia alkoi muodostumaan 1.1.2019. Tuomioistuinten arkistosta vastaaville järjestettiin arkiston perusteista koulutusta syys–lokakuussa 2017. Yhdistyneitä käräjäoikeuksia ohjeistettiin päättämään arkistonsa 6.3.2018 kirjeellä sekä järjestämään uuden arkiston osalta asiakirjahallintonsa. Kansallisarkisto oli selvittänyt kesällä 2017 tuomioistuinten aineistomääriä massadigitointi-hanketta varten. Syksyllä 2017 selvitettiin hankkeen toimesta yhdistyneiden käräjäoikeuksien aineistomääriä. Kansallisarkisto sijoitti käräjäoikeuksien aineistot massadigitointi-hankkeen digitointiryhmään 1 ja 3. Ryhmässä 1. digitoidaan käräjäoikeuksien koteloidut perukirjat ja ryhmässä 3. muut käräjäoikeuksien aineistot. Näiden lisäksi hankkeen pilottiaineistojen joukkoon valittiin Espoon käräjäoikeuden ja tuomiokunnan perukirjat. Kevääseen 2018 mennessä oli sovittu Kansallisarkiston kanssa, että yhdistyvät käräjäoikeudet voivat tästä digitointiaikataulusta poiketen siirtää Kansallisarkistolle 3,5 hkm edestä tuomiokuntien, raastuvanoikeuksien, maistraattien sekä maoikeuksien aineistoja heti kun ne saadaan valmiiksi. Yhteistyössä Kansallisarkiston kanssa laadittiin näitä aineistoja varten siirtosopimusmalli vuoden 2018 lopulla. Vuoden 2018 aikana järjestettiin asiantuntijan johdolla työpajoja, joissa työstettiin asiakirjahallinnon ohjaavia asiakirjoja. Vuosien 2017-2019 aikana erityisasiantuntija tuki käräjäoikeuksia ohjauksikäynnillä, joita tehtiin käräjäoikeuksien toiveiden mukaisesti.

Käräjäoikeuksissa on ja on ollut jo pidemmän aikaa korjausvelkaa, resurssipulaa ja tietämysvajetta arkistojen hoitamisessa. Tämän johdosta yhdistyneissä käräjäoikeuksissa on myös edeltäjä organisaatioiden arkistojen osalta tehtävää. Vuodesta 2018 lähtien yhdistyneet käräjäoikeudet saivat siirrettyä kuusi vanhojen alioikeuksien arkistoa Kansallisarkistoon. Suurin osa aineistosta on siten vielä työn alla. Lisäksi 1.1.2019 alkaneiden arkistojen osalta on asiakirjahallinnon järjestäminen kesken. Vuodenvaihteessa 2018–2019

suurin osa yhdistyneistä käräjäoikeuksista sai muodostettua luettelot vireillä olleista siirretyistä asioista ja uusien arkistojen aloittaminen onnistuttiin tekemään. Pääpaino arkistojen päättämisessä ja siirtokuntoon saattamisessa on siis hankkeen jälkeisessä ajassa.

9. Summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittäminen

Muutoksen toimeenpano edellytti tehtäviä luovuttavien ja vastaanottavien käräjäoikeuksien yhteistyötä, niin virkojen/henkilöstön kuin esim. riitautuneiden summaaristen asioiden käsittelyyn liittyen. Myös ne käräjäoikeudet, joiden tuomiopiireissä ei tapahtunut muutoksia, olivat toiminnallisten muutosten edessä.

Projekti kannusti käräjäoikeuksia valtakunnalliseen verkostoitumiseen ja alueelliseen yhteistyöhön muutosvaiheessa esille nousevien kysymysten käsittelemiseksi ja uudistuksen toiminnallisten tavoitteiden edistämiseksi. Keskittämiskäräjäoikeudet perustivat tässä tarkoituksessa ns. ysiryhmän vuoden 2018 alussa. Ysiryhmän toiminta oli aktiivista ja tuki erinomaisesti vaativan muutoksen hallintaa. Ysiryhmässä valmisteltiin summaaristen riita-asioiden käsittelemistä koskeva käsikirja edistämään toiminta- ja menettelytapojen yhdenmukaistamista käräjäoikeuksissa. Käsikirja otettiin valtakunnalliseen käyttöön syyskuussa 2019.

Summaaristen riita-asioiden tuomiopiiri saattaa koostua useamman käräjäoikeuden tuomiopiiristä. Tiedoksiantotoiminnan järjestäminen sähköisesti asianhallintajärjestelmissä näissä tapauksissa edellytti käräjäoikeuksien tiivistä alueellista yhteistyötä, menettely- ja työskentelytavoista sopimista sekä tarvittavien käyttöoikeuksien hakemista ORK:lta ja Valtorista.

10. Paikalliset projektit

Projektissa läpiviedyt muutokset kohdistuivat eri käräjäoikeuksiin hyvin eri tavalla. Merkittävin työ määrä oli yhdistyvillä käräjäoikeuksilla, joista osaan keskitettiin myös summaaristen riita-asioiden käsittely. Yhdistyvät käräjäoikeudet hyödynsivät tarpeen mukaan projektin laatimaa mallinnusta paikallisprojektin toteuttamiseksi. Käräjäoikeudet hyödynsivät tätä muutoksenhallintasuunnitelmaa myös muissa muutostilanteissa.

Yhdistyvien käräjäoikeuksien paikallisprojektien työskentely käynnistyi ja eteni lainsäädäntöviiveestä johtuen eritahtisesti. Jokainen paikallisprojekti kykeni toteuttamaan organisatorisen yhdistymisen edellyttämät toimenpiteet aikataulussa.

Kukin paikallinen yhdistymisprojekti suunniteltiin hyvin ja pantiin toimeen huolellisesti. Rakennuudistuksen toimeenpano eteni käräjäoikeuksissa vakaasti. Toimeenpano esim. lainkäyttötoimintojen osalta tapahtuu paikoin vaiheittain ja/tai viiveellä, koska henkilöstö saadaan uuden rakenteen mukaisiin toimipaikkoihin toimitilajärjestelyistä johtuvien useitakin vuosia kestävien siirtymäkausien jälkeen. Näissä tapauksissa käräjäoikeuksien voimavaroja sitoutuu uudistuksen toteuttamiseen jatkossakin. Odotettavissa on, että tuloksellisuudessa tapahtuu tällöin rakennuudistuksesta johtuvaa laskua.

Lainsäädäntöviiveestä johtuen muutoshallinnan ja henkilöstöhallinnon prosessit yhdistyvässä käräjäoikeuksissa toteutuivat ajateltua tiukemmalla aikataululla, mistä seurasi paikoin henkilöstön yllirasittumista. Tulosneuvottelujen jälkeen ei myöskään ollut aivan riittävästi aikaa täyttökielellä vapautuneiden virkojen hakumenettelyyn. Myös ICT-muutokseen valmistautuminen koettiin raskaaksi etenkin suurissa yhdistymishankkeissa. Näistä syistä työhyvinvoinnin tilaa seurattiin ja sitä on jatkossakin syytä seurata tarkkaan, varsinkin kun tottuminen uusiin toimintatapoihin ja niiden mahdollinen parannustyö sekä toimitilajärjestelyistä johtuvat siirtymäkaudet kuluttavat jatkossakin käräjäoikeuksien voimavaroja. Voimavaroja tulee kuluttamaan myös muut edessä olevat muutokset, kuten esimerkiksi AIPA:n portaittainen käyttöönnotto.

Käräjäoikeudet eivät tarvinneet tukea työjärjestystensä päivittämisessä 1.1.2019 tilanteeseen.

Projektipäällikkö vieraili jokaisessa 36 käräjäoikeuskansliassa. Viimeisimmät vierailut toteutettiin kesäkuussa 2018. Vierailut sisälsivät keskusteluja käräjäoikeuksien johdon ja mahdollisimman laajalti koko henkilökunnan kanssa. Lisäksi projektipäällikkö sai runsaasti paikallisia kysymyksiä koskevia sähköpostiviestejä, joihin vastattiin muutaman päivän kuluessa.

11. Palvelutason ja laadun ylläpitäminen

Yhdistyvät käräjäoikeudet kävivät muutosvaiheessa läpi nykyiset työskentelytapansa ja kehittivät niitä eri tavoin. Kehittämistyössä otettiin huomioon sähköisen lainkäytön ja tiimityöskentelyn tuomat mahdollisuudet.

Vaikka rakenneuudistuksen vaatima käräjäoikeuksien toimintojen muutostyö söi voimavaroja perustyöstä, osa henkilöstöstä piti ”puhtaalta pöydältä” lähtevää kehittämistyötä tervetulleena asiana.

Muutuskäräjäoikeudet kykenivät ylläpitämään riittävän palvelutason muutoksessa. Tuloksellisuudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Osassa yhdistyviä käräjäoikeuksia tuloksellisuus laski, mutta vastaavasti osassa tuloksellisuus nousi tai pysyi ennallaan muutostapahtumaa edeltävään aikaan verrattuna. On kuitenkin tärkeä huomata, että muutostapahtuman vaikutukset käräjäoikeuden toimintaan riippuvat suureksi osaksi toimitilajärjestelyistä, mikä on paikoin vielä edessä.

Palvelutason ylläpitäminen petti vuoden 2019 alkupäivinä, kun ICT -muutoksen toteutuksessa epäonnistuttiin muutosvirastoissa ilmeni laajoja käyttäjätunnus- ja käyttöoikeushäiriöitä, jotka paikoin halvaannuttivat käräjäoikeuden toiminnot edellä kohdassa 4 kuvatulla tavalla.

Kustannukset

Projektista ei ole aiheutunut merkittävästi odottamattomia kustannuksia.

Projektin oma loppuarvio

Projektin toimintaedellytykset

Oikeusministeriön johdon tuki projektille oli vahva, joskin poliittisessa kentässä tapahtuneet muutokset ja raskas eduskuntakäsittely aiheuttivat viivettä suunniteltuun aikatauluun ja siten epävarmuutta ja haasteita projektin toteutukselle. Näistä haasteista kuitenkin selvitettiin.

Projektiorganisaatio oli asettamisesta lukien vahva ja sitä vahvistettiin päätoimisella projektipäälliköllä vuoden 2017 alusta lukien. Projektinhallinta vahvistui samoihin aikoihin myös sillä, että YT-ryhmän kokoonpanoa täydennettiin henkilöstöjärjestöjen edustajilla. Rakennemuutoksen hankeorganisaation kokoonpanossa tulisi jatkossa kiinnittää suurempaa huomiota ICT-muutoksen toteuttamiseen liittyvään osaamiseen siitä huolimatta, että toteutus tapahtuu pitkälti palveluntuottajien toimenpitein. Nyt ICT-muutosten ja esim. sähköisen asioinnin pakollisuuden toimeenpano veivät merkittävästi projektipäällikön työaikaa vuosina 2018-2019.

Projektiryhmien tehtäväannot olivat selkeitä ja tukivat projektin toteuttamista. Projektin ja oikeushallinto-osaston eri yksiköiden yhteistyö sujui tarkoitetulla tavalla. Uudistusten toteuttamisen edellyttämät hallinnolliset päätökset ja koulutussuunnittelu tapahtuivat suunnitellusti.

Käräjäoikeuksien laamannit, johto ja henkilöstö paneutuivat ja sitoutuivat uudistusten hyvään toteuttamiseen. Tämä oli ja on keskeinen tekijä projektin läpiviennin onnistumisessa, koska käytännön toteutustyö tapahtui ja tapahtuu jatkossa tärkeiltä osin käräjäoikeuksissa. Uudistusten toimeenpanon eteen käräjäoikeuksissa tehty työ on ollut vakuuttavaa ja kiitettävää!

Riskit ja niiden toteutuminen

Hankkeen aikataulu arvioitiin riskiksi uudistuksen toteuttamiselle suunnitellusti. Tämä riski toteutui osittain poliittisen päätöksenteon kohdalla aiheuttaen epävarmuutta ja toteutuspaineita käräjäoikeuksissa ja summaaristen riita-asioiden käsittelyn keskittämisen voimaantumisen viivästymisen. Rakennemuutoksen vaikutukset toteutuvat ennakkoidusti paikoin useita vuosia voimaantumista myöhemmin, koska käräjäoikeuden toiminnot saadaan yhteen toimipaikkaan erimittaisten siirtymäkausien jälkeen. Tämän hetken arvio on, että kaikki toimitilajärjestelyt valmistuvat ennakoarvion mukaisesti eli 2023 mennessä. Henkilöstö- ja ICT-muutosjärjestelyt toteutettiin aikataulussa, mutta jälkimmäisen osalta toteutus vuodenvaihteessa 2019 jäi edellä kerrotulla tavalla vajaaksi.

Henkilöstön rasittuminen ja osaamisvajeen syntyminen arvioitiin etukäteen merkittävimäksi riskiksi. Todennäköisenä pidetty riski toteutui, kun muutos ja sen täytäntöönpano yhdistyvissä käräjäoikeuksissa muodostui paikoin raskaaksi. Työhyvinvoinnin tilaa on seurattu ja toistaiseksi ei ole merkkejä siitä, että muutos olisi yleisesti merkittävästi haitannut työhyvinvointia. Yksittäisiä uupumistapauksia on

todettu, mutta niiden taustalla on oletettavasti muitakin selittäviä tekijöitä kuin muutos. Tuloksellisuudessa tapahtuneista notkahduksista on pääteltävissä, että henkilöstön voimavarojen suuntaaminen käräjäoikeuksissa on ollut ennemminkin työhyvinvointia tukevaa kuin tuloksellisuutta korostavaa. Uudistuksista on seurannut jonkin verran henkilöstöpoistumaa. Tähän asti toteutuneen poistuman ei kuitenkaan voida olettaa aiheuttaneen valtakunnallisesti merkittävää osaamisvajetta, joskin summaaristen käsittelijöiden vaihtuvuus on ollut suurta. Samanaikaisesti henkilöstöä on mm. eläköitynyt ja henkilöstön vaihtuvuus on muodostunut paikoitellen suureksi. Kansliahenkilökunnan rekrytoinnissa on haasteita etenkin Uudellamaalla, jossa kilpailu työntekijöistä on suurta.

Riskiksi arvioitiin myös se, että työskentelytavat eivät muutu tai yhtenäisty riittävästi. Toistaiseksi ei ole käsillä riittävästi tietoa tämän riskin toteutumisesta. Tehdyt havainnot tukevat kuitenkin päätelmää, että käräjäoikeudet ovat siirtyneet tai siirtymässä nykyaikaisiin ja tehokkaisiin toimintatapoihin.

Siirtymävaiheen hallintaan ja palvelutason ylläpitoon liittyvien riskien toteutumiselta vältyttiin pääosin. Yhdistyvien käräjäoikeuksien juttujen siirrot onnistuivat Hyvinkään tuomiopiirin jaon pientä, mutta kriittistä poikkeamaan lukuunottamatta hyvin. Kuten edellä on todettu, palvelutason ja laadun ylläpito tulee jatkossakin paikoin koetukselle toimitilajärjestelyistä johtuvien siirtymäkausien puitteissa. Annetusta tuesta huolimatta muutuskäräjäoikeudet eivät ole kaikilta osin edistyneet arkistojen järjestämis- ja päättämistyössä toivotulla tavalla.

Riskinä pidettiin myös sitä, että etäpalveluiden järjestäminen asiakkaille viivästyy ja että toimipaikkojen lakkauttamisen haitallisia vaikutuksia ei onnistuta vähentämään. Riskin toteutumista ei ole mahdollista arvioida tällä hetkellä käsillä olevien tietojen perusteella.

Projektin jälkihoito

Työhyvinvoinnin seuranta on tarpeen jatkaa usean vuoden ajan, koska muutostapahtuma jatkuu. Toimitilajärjestelyt vaikuttavat jatkossa käräjäoikeuden toimintoihin ja sen myötä myös työhyvinvointiin. Tulevan toimitilan sijaintiin ja käyttöönoton ajankohtaan liittyvä epävarmuus oletettavasti lisää henkilöstön vaihtuvuutta ja vaikeuttaa rekrytointia. Toimitilajärjestelyistä johtuvat siirtymäkaudet myös lykkäävät uudistuksella tavoiteltuja vaikutuksia. Tämän vuoksi on tärkeää, että toimitilahankkeiden rahoitus ja toteutuksen resursointi ovat riittävät niin, että kaikki toimitilahankkeet valmistuvat ennakoidusti vuoteen 2023 mennessä.

Henkilöstöpoistumaa ja sen vaikutuksia osaamiseen, mukaan lukien kielelliseen osaamiseen, tulee seurata toimitilajärjestelyistä johtuvien siirtymäkausien yhteydessä. Kielelliset perusoikeudet, niin ruotsinkielisten kuin saamenkielisten, olivat perusteellisen keskustelun kohteena rakenneuudistuksen eduskuntakäsittelyssä. Ruotsinkielellä asioivien henkilöiden kielelliset oikeudet on pyritty turvaamaan sijoittamalla kaksikielisiin käräjäoikeuksiin riittävä määrä tuomarien ja nyt myös notaarien niin sanottuja kielivirkoja sekä mahdollistamalla henkilöstölle joustavia työpistejärjestelyjä

muutoksessa. Lisäksi kielellisten perusoikeuksien toteutuminen edellyttää, että käräjäoikeuksissa erityisesti panostetaan jatkossa henkilöstön rekrytointiin ja vähemmistökielen palvelujen tarjoamiseen. Näiden toimenpiteiden riittävyttä ja palkkauksen kilpailukykyä tulee seurata jatkossa.

Projektin jälkihoidossa tulee kiinnittää huomioita niihin vaikutuksiin, joita eduskunta erityisesti edellytti seurattavan hyväksyessään uudistuksia koskevat lainsäädäntömuutokset. Näitä ovat oikeusturvan alueellinen saatavuus, kielellisten oikeuksien toteutuminen, taloudelliset vaikutukset ja oikeudellisten palvelujen tarjonta. Vuoden 2019 lopulla asetettavan uudistusten vaikutusten seurantatyöryhmän keräämää tietoaaineistoa tulisi hyödyntää projektin jälkihoidossa.

Projektin aikana on tehty selvitys sitä, voidaanko yhteispalvelulain tarkoittamia asiointipisteitä hyödyntää tuomioistuinten asiakaspalveluun ja etäpalveluun liittyvien tehtävien hoitamisessa, ja mitä muita vaihtoehtoja palvelujen saatavuuden ylläpitämiseen sekä etäosallistumiseen on. On tärkeää, että etäpalveluja arvioidaan ja kehitetään selvityksen pohjalta mahdollisimman pian.

Maa-oikeusasioiden asiamäärät ovat olleet edelleen pysyneet aiempaa alhaisemmalla tasolla. Maa-oikeusasioiden käsittelyn kehittämistä koskevat linjaukset on hyvä tehdä ripeästi.

Projektipäällikkö Jyrki Määttä

LIITTEET:

- Liitteet 1-3: muutoskuvaus (mediatiedotteet x 3)
- Liite 4: projektiorganisaatio
- Liite 5: projektiryhmien tehtävät -taulukko
- Liite 6: taulukko projektin etenemisestä

KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTON MUUTOKSET 1.1.2019

Käräjäoikeuksien rakenneuudistus

Rakenneuudistuksessa käräjäoikeuksien määrä vähenee nykyisestä 27 käräjäoikeudesta 20 käräjäoikeuteen. Lainmuutoksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170860>) yhteydessä tehdään myös joitain käräjäoikeuksien toiminnan järjestämiseen ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyviä muutoksia.

Uudistuksella yhdistetään

- Espoon ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudet Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudeksi,
- Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan käräjäoikeudet Pohjanmaan käräjäoikeudeksi,
- Oulun ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeudet Oulun käräjäoikeudeksi
- Kemi-Tornion ja Lapin käräjäoikeudet Lapin käräjäoikeudeksi.
- Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin
  - o eteläiset kunnat (Hyvinkää ja Nurmijärvi) ja Itä-Uudenmaan, Tuusulan ja Vantaa käräjäoikeus Itä-Uudenmaan käräjäoikeudeksi ja
  - o pohjoiset kunnat (Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki) ja Kanta-Hämeen käräjäoikeus Kanta-Hämeen käräjäoikeudeksi.

Uudistuksen voimaan tullessa lakkaavassa käräjäoikeudessa vireillä oleva asia siirtyy käsiteltäväksi tulevan nimen mukaiseen käräjäoikeuteen. Hyvinkään käräjäoikeudessa vireillä oleva asia siirtyy käsiteltäväksi joko Itä-Uudenmaan tai Kanta-Hämeen käräjäoikeuteen, pääosin edellä mainitun kunta-ajan mukaisesti.

Tuomiopiirit

Käräjäoikeuksien tuomiopiirit ilmenevät tästä (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171021>). Tuomiopiirijako noudattaa pääosin maakuntajakoa. Käräjäoikeusverkoston muuttuminen vaikuttaa myös hovioikeuspiireihin (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171025>) ja siihen, miltä hovioikeudelta haetaan muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun. Edellä mainittujen Hyvinkään käräjäoikeuden pohjoiset kunnat siirtyvät Helsingin hovioikeuspiiristä Turun hovioikeuspiiriin. Nykyisen Länsi-

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10	PL 25	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi
HELSINKI	00023 VALTIONEUVOSTO			

Uudenmaan kärjäoikeuden tuomiopiiri siirtyy Turun hovioikeuden tuomiopiiristä Helsingin hovioikeuden tuomiopiiriin.

Toimipaikat

Kärjäoikeuksien toimipaikkojen määrä vähenee nykyisestä 57:stä 36:een. Kärjäoikeuspaikkakunnat ovat Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa ja Vantaa. Kärjäoikeuksien em. 20 hallinnollisen kanslian lisäksi erillisiä kanslioita jää neljälle ja istuntopaikkoja 12 paikkakunnalle. Erilliset kansliat sijaitsevat seuraavasti: Hyvinkää, Kemi, Kokkola ja Ylivieska. Istuntopaikat säilytetään seuraavilla paikkakunnilla: Inari (Ivalo), Kauhava, Kittilä, Kuusamo, Nurmes, Porvoo, Raasepori, Rauma, Salo, Savonlinna, Sodankylä ja Utsjoki (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171031>).

Lakkautettavat kansliat ja istuntopaikat

Uudistuksen seurauksena kanslia lakkaa 12 paikkakunnalta. Hallinnollisista kanslioista lakkaa kolme: Järvenpää, Porvoo ja Raasepori sekä muista kanslioista yhdeksän: Iisalmi, Imatra, Kotka, Kuusamo, Lohja, Raahe, Savonlinna, Sodankylä ja Varkaus. Toimitilat jäävät monessa paikkaa kärjäoikeuden käyttöön toimitilajärjestelyistä johtuvan siirtymäkauden ajaksi. Kärjäoikeus voi tällöin toimittaa käytössään olevissa tiloissa istuntoja siinäkin tapauksessa, että paikkakunnalle ei jää istuntopaikkaa. Tämän hetken arvio on, että suuri osa toimitilajärjestelyistä saadaan päätökseen 2020-2022 mennessä.

Lisäksi istuntopaikoista lakkaa 14: Alajärvi, Alavus, Kauhajoki, Kemijärvi, Kemiönsaari, Kirkkonummi, Kristiinankaupunki, Kuhmo, Pieksämäki, Pietarsaari, Pudasjärvi, Suomussalmi, Tornio ja Uusikaupunki. Valtaosa istuntopaikoista suljetaan 1.1.2019.

Ohessa kärjäoikeusuudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 270/2016 vp) liitteenä olleet kartat (liitteet 1 ja 2), josta kärjäoikeuksien tuomiopiirit ja toimipaikat ilmenevät (nyt ja 1.1.2019 lukien).

Kärjäoikeudet tiedottavat omalta osaltaan muutosten vaikutuksista toimintaan ja asioiden käsitteilyyn.

Lisätietoja:

Jyrki Määttä, projektipäällikkö, puh 02956 49743

MUUTOKSET KÄRÄJÄOIKEUKSISSA KÄSITELTÄVISSÄ ASIOISSA 1.1.2019 LUKIEN

Vuoden 2019 alusta tarkistetaan tiettyihin kärjäoikeuksiin käsiteltäväksi keskitettyjen erityisasiaryhmien tuomiopiirijakoa. Merioikeus-, ryhmäkanne-, ulosottovalitus-, yrityssaneeraus- ja sotilasoikeudenkäyntiasioita käsittelevien kärjäoikeuksien määrä vähennee nykyisestä.

Summaaristen riita-asioiden käsittely keskitetään 1.9.2019 lukien Ahvenanmaan, Helsingin, Itä-Uudenmaan, Kymenlaakson, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeuksiin. Aiheesta tiedotetaan tarkemmin lähempänä uudistuksen voimaantuloa.

Merioikeutena toimivat jatkossa vain Ahvenanmaan ja Helsingin kärjäoikeudet. Ahvenanmaan merioikeuden tuomiopiirinä on Ahvenanmaan maakunta ja Helsingin merioikeuden muu Suomi. Merioikeusasioita ei enää käsitellä Etelä-Savon, Oulun, Pohjanmaan eikä Varsinais-Suomen kärjäoikeuksissa. Nämä kärjäoikeudet kuitenkin käsittelevät lainmuutoksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170862>) voimaantullessa vireillä olevat asiat loppuun. Lainmuutoksen yhteydessä tehdään myös joitain kärjäoikeuksien toiminnan järjestämiseen ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyviä muutoksia.

Ryhmäkanneasioiden käsittely keskitetään Helsingin kärjäoikeuteen, jonka tuomiopiirinä näissä asioissa on koko maa. Ryhmäkanneasioita ei enää käsitellä Oulun, Pohjanmaan, Pohjois-Savon eikä Varsinais-Suomen kärjäoikeuksissa. Nämä kärjäoikeudet käsittelevät lainmuutoksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170863>) voimaantullessa vireillä olevat asiat kuitenkin loppuun.

Ulosottovalitusten ja yrityssaneerausasioiden käsittely keskitetään Helsingin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Varsinais-Suomen, Länsi-Uudenmaan, Päijät-Hämeen ja Ahvenanmaan kärjäoikeuksiin. Näitä asioita ei enää käsitellä Etelä-Karjalan, Keski-Suomen, Lapin, Satakunnan, Pohjois-Karjalan ja Vantaan kärjäoikeuksissa. Nämä kärjäoikeudet kuitenkin käsittelevät lainmuutoksen

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170864> ja <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170865>) voimaantullessa vireillä olevat asiat loppuun. Tämä koskee myös kärjäoikeuksien 1.1.2019 rakenneuudistuksen takia Vantaan kärjäoikeudesta Itä-Uudenmaan kärjäoikeuteen siirtyvää ulosottovalitusasiaa, vaikka uusi Itä-Uudenmaan kärjäoikeus ei jatkossa käsittelekään tätä asiaryhmää. Huomattakoon vielä, että rakenneuudistuksen takia nämä asiaryhmät siirtyvät Espoon kärjäoikeudesta uuteen Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuteen. Kärjäoikeuksien tuomiopiireistä yritysten saneerausta ja ulosottovalituksia koskevissa asioissa säädetään valtioneuvoston asetuksessa (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171023> ja <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171024>).

Sotilasoikeudenkäyntiasioiden käsittely keskitetään Helsingin, Kainuun, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Lapin, Länsi-Uudenmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeuksiin. Näitä asioita ei enää käsitellä Etelä-Karjalan, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen kärjäoikeuksissa. Nämä kärjäoikeudet kuitenkin käsittelevät lainmuutoksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170866>) voimaantullessa vireillä olevat asiat loppuun. Sotilasoikeudenkäyntiasioiden toimivaltainen on pääsääntöisesti se kärjäoikeus, joka sijaitsee lähinnä joukko-osastoa.

Maoikeusasioiden keskittämisen nykytilanne ei muutu uudistuksessa. Maoikeusasioita käsittelevä Vantaan kärjäoikeus yhdistyy 1.1.2019 kärjäoikeuksien rakenneuudistuksessa Itä-Uudenmaan kärjäoikeudeksi, minkä vuoksi kiinteistönmuodostamislakia (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170861>) ja asetusta maoikeuksien tuomiopiireistä (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171022>) on muutettu. Lainmuutoksen yhteydessä tehdään myös joitain oikeudenkäyntimenettelyyn liittyviä muutoksia.

Kärjäoikeudet tiedottavat omalta osaltaan muutosten vaikutuksista toimintaan ja asioiden käsittelyyn.

Lisätietoja:

Jyrki Määttä, projektipäällikkö, puh 02956 49743

SUMMAARISTEN RIITA-ASIOIDEN KÄSITTELY MUUTTUU 1.9.2019:

Käsittely keskitetään yhdeksään käräjäoikeuteen ja sähköinen asiointi pakolliseksi

Summaariset riita-asiat ja niiden keskittäminen yhdeksään käräjäoikeuteen

Summaariset riita-asiat tarkoittavat kirjallisessa menettelyssä ratkaistavia asioita, jotka voidaan panna käräjäoikeudessa vireille tavanomaista suppeammalla haastehakemuksella. Suppeaa haastehakemusta voidaan käyttää asiassa, joka koskee

- tietyn määräistä saamista (esim. vuokrasaavat, puhelin- ja sähkölaskut),
- hallinnan tai rikkoutuneen olosuhteen palauttamista taikka
- häätöä.

Käyttö edellyttää kantajan ilmoitusta siitä, ettei asia ole hänen käsityksensä mukaan riitainen.

Summaaristen riita-asioiden käsittely keskitetään 1.9.2019 voimaan tulevalla lainmuutoksella Ahvenanmaan, Helsingin, Itä-Uudenmaan, Kymenlaakson, Lapin, Oulun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen käräjäoikeuksiin. Käräjäoikeuksien tuomiopiireistä näissä asioissa säädetään valtioneuvoston asetuksessa.

Summaarisia riita-asioita ei enää jatkossa käsitellä Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Länsi-Uudenmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen ja Satakunnan käräjäoikeuksissa. Nämä käräjäoikeudet kuitenkin käsittelevät lainmuutoksen voimaantullessa vireillä olevat asiat loppuun.

Sähköinen asiointi tulee pakolliseksi

Sähköinen asiointi tulee summaarisissa riita-asioissa pakolliseksi muille kuin omassa asiassaan toimiville yksityishenkilöille.

Haastehakemus on toimitettava käräjäoikeudelle käyttäen oikeushallinnon sähköistä asiointipalvelua tai tietojärjestelmäyhteyttä (Santra). Muulla tavalla toimitetut haastehakemukset jätetään normaalitapauksissa tutkimatta. Poikkeustilanteessa haastehakemus voidaan toimittaa paperisena tai sähköpostin liitetiedostona, jos sitä ei voida laatia

sähköisen asioinnin järjestelmissä. Lisätietoa poikkeustilanteista ja sähköisestä asioinnista. https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/fi/index/riita-asiat_1/sahkoisenhaastehakemus.html

Riitaiseksi muuttuvan asian siirtäminen

Jos suppealla haastehakemuksella vireille tullut asia riitautuu, sillä voi olla vaikutusta siihen, mikä käräjäoikeus jatkossa käsittelee asiaa.

Jos asiaa siihen asti käsiteltyt käräjäoikeus ei ole muulla perusteella toimivaltainen, riitautunut asia siirretään käsiteltäväksi toimivaltaiseen käräjäoikeuteen. Vastaajan ollessa yksityishenkilö asia siirtyy tällöin hänen kotipaikkansa tai vakituisen asuinpaikkansa käräjäoikeuteen.

Asia voidaan jättää siirtämättä tietyissä tilanteissa.

Käräjäoikeudet tiedottavat omalta osaltaan edellä kerrottujen muutosten vaikutuksista toimintaan ja asioiden käsittelyyn.

Kuluttajaluottojen korkokattouudistuksesta, joka tulee voimaan 1.9.2019, Oikeusministeriö tiedottaa erikseen.

Lisätietoja:

Jyrki Määttä, projektipäällikkö, puh 02956 49743, sähköposti: etunimi.sukunimi@om.fi

Tietojärjestelmiin liittyviä kysymyksiä voi lähettää Oikeusrekisterikeskukselle osoitteella tuomas.ork@om.fi , joka on yhteiskäyttöinen ryhmäsähköpostiosoite.

Linkkejä:

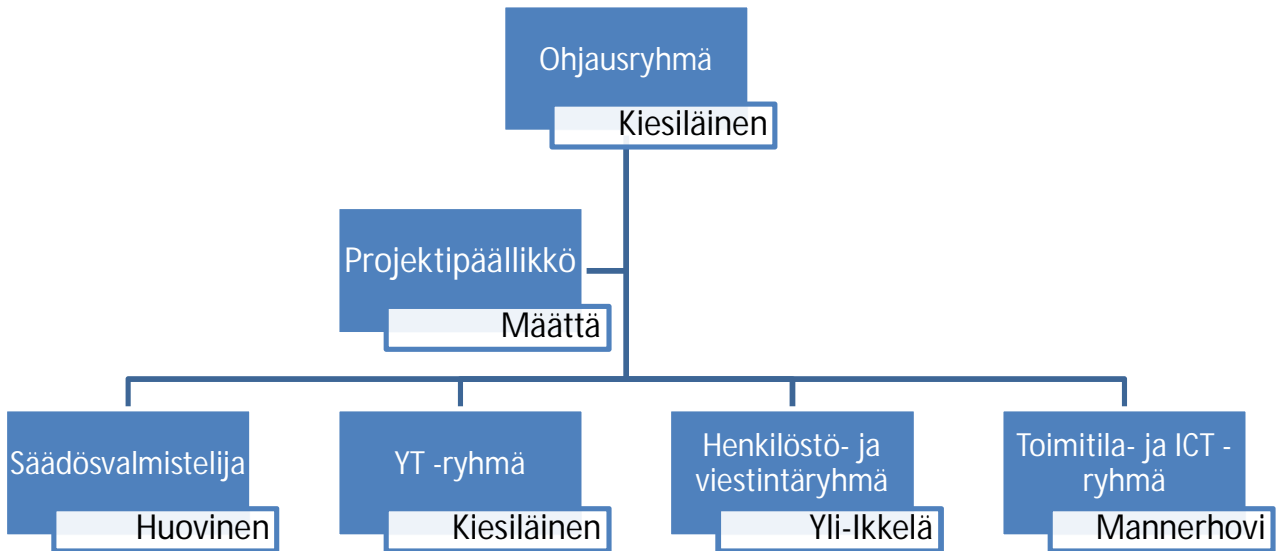
Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180439>

Valtioneuvoston asetus käräjäoikeuksien tuomiopiireistä summaarisissa riita-asioissa
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180789>

OM –tiedote 16.6.2018
https://oikeusministerio.fi/artikkeli/-/asset_publisher/summaariset-riita-asiat-keskiteaan-vuoden-2019-syyskuun-alusta-yhdeksaan-karajaoikeuteen

PROJEKTIN ORGANISAATIOKAAVIO

Vuoden 2019 tilanteen mukaan. Alalaatikossa ryhmän puheenjohtaja tai tehtävää hoitava henkilö

RYHMIEN KOKOONPANOT (2019 tilanteen mukaan)

Ryhmien jäsenet työskentelevät oikeusministeriön oikeushallinto-osastolla, jollei alla muuta mainita. Projektipäällikkö on jäsenenä kaikissa ryhmissä.

Ohjausryhmä

Puheenjohtaja:

Ylijohtaja Kari Kiesiläinen

Jäsenet:

Hallitusneuvos Anne Hallavainio (varapuheenjohtaja)

Hallitussihteeri Jarkko Mannerhovi

Suunnittelupäällikkö Raimo Ahola

Koulutus­päällikkö Marika Yli-Ikkelä

Laamanni Jyrki Kiviniemi, Lapin käräjäoikeus

Sihteeri:

Erityisasiantuntija Marja Reijonen

Projektipäällikkö

Jyrki Määttä

Säädösvalmistelija

Hallitussihteeri Jennimari Huovinen

YT -ryhmä

Puheenjohtaja:

Ylijohtaja Kari Kiesiläinen

Jäsenet:

Hallitusneuvos Lauri Liusvaara (varapuheenjohtaja)

Hallitusneuvos Anne Hallavainio

Suunnittelupäällikkö Raimo Ahola

Erikoissuunnittelija Ari Pajuniemi

Suunnittelija Sami Pajukangas

Käräjätuomari Paula Virrankoski Suomen Tuomariliitto ry, varajäsenenään haastemies Matti Hiitola (JHL ry) ja kärjäsihteeri Outi Ahonen (OHK ry).

Sihteeri:

Projektipäällikkö Jyrki Määttä

Henkilöstö- ja viestintäryhmä

Puheenjohtaja:

Koulutuspäällikkö Marika Yli-Ikkela

Jäsenet:

Laamanni Jorma Väyrynen, Satakunnan kärjäoikeus

Laamanni Petteri Palomäki, Tuusulan kärjäoikeus

Tiedottaja Eija Mikkonen

Käräjätuomari Johanna Helminen, varajäsenenään käräjätuomari Veera Kankaanrinta, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry,

Päälouottamusmies Alice Utrainen, Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry

Haastemies Matti Hiitola, Julkisten- ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Sihteeri:

Koulutuskoordinaattori Sari Piironen

Toimitila- ja ICT-ryhmä

Puheenjohtaja:

Hallitussihteeri Jarkko Mannerhovi

Jäsenet:

Tarkastaja Sakari Perkiömäki

Hankekoordinaattori Jukka-Pekka Sirviö, oikeusministeriö, AIPA - hanketoimisto

Laamanni Jukka Heikkilä, Päijät-Hämeen käräjäoikeus

Pysyvä asiantuntija:

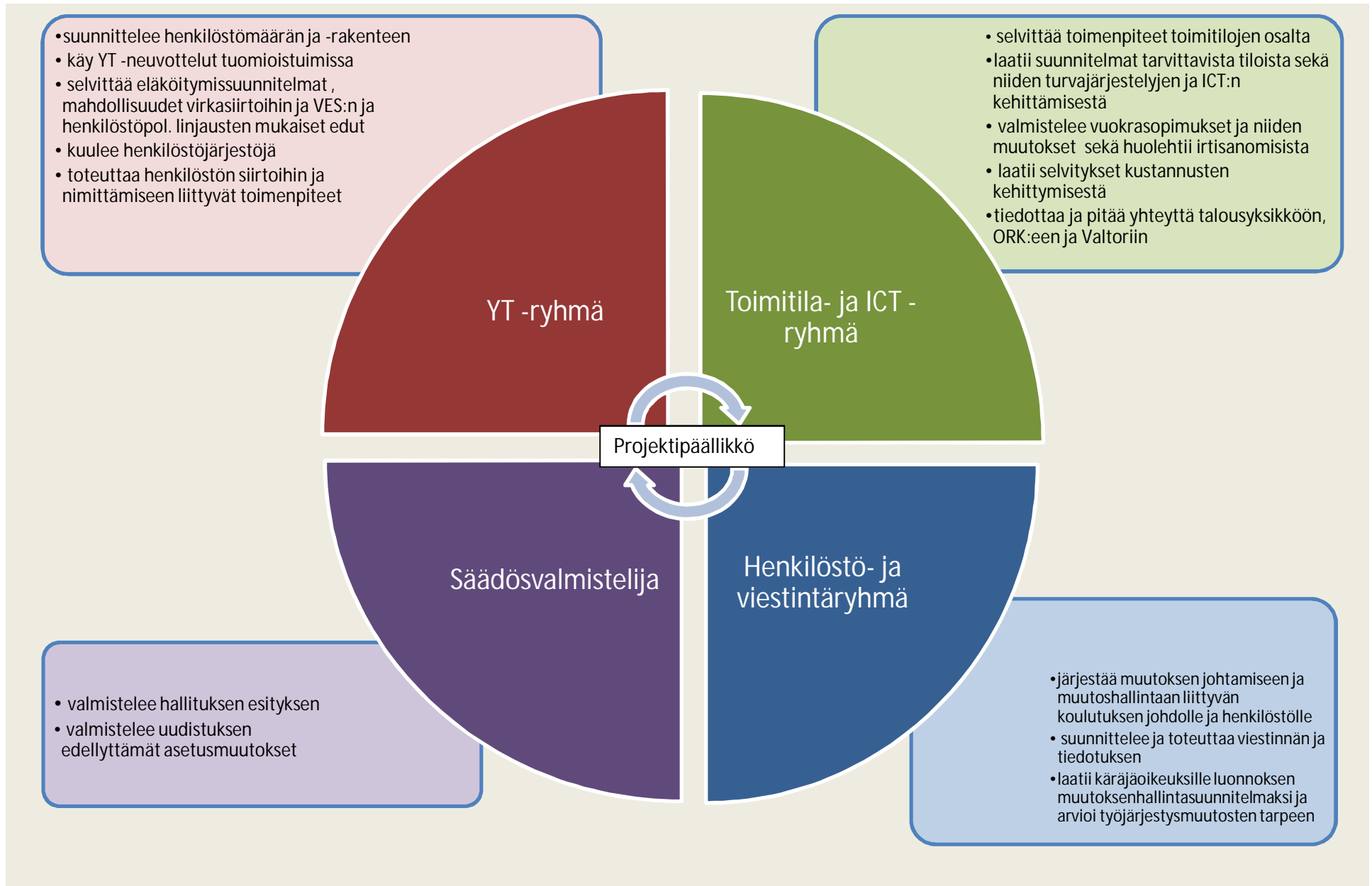
Asiakaspäällikkö, arkkitehti SAFA Kati Jokelainen, Senaattikiinteistöt

Sihteeri:

Hallitussihteeri Jarkko Mannerhovi

OHJAUSRYHMÄ valvoo etenemistä, vastaa asianmukaisesta järjestämisestä ja resursoinnista, linjaa ja hankkii tarvittaessa johdon päätökset

Käräjäoikeusverkoston kehittämishanke, pääprojektin ryhmien tehtävät
Projektipäällikkö Jyrki Määttä 8.5.2017

PROJEKTIAIKATAULU (LIITE 2)	2016												2017												2018												2019			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Käräjäoikeusverkoston kehittäminen																																								
Mietintö ja lausuntotiivistelmä OM 14/2015 ja 44/2015																																								
Projektin suunnittelu																																								
Päätös jatkovalmistelusta 3/2016																																								
Jatkovalmistelu																																								
YT-neuvotteluesitys ja aloitustilaisuudet																																								
Sidosryhmäkuulemiset																																								
HE 270/2016 ja eduskuntakäsittely																																								
Tuomioistuinlain muutos 860/2017, voimaan 1.1.2019																																								
Paikallisprojektien suunnittelu																																								
Toimeenpano käräjäoikeuksissa																																								
Paikallisprojektien käynnistäminen																																								
Uudistuksen toteuttaminen																																								
Henkilöstöjärjestelyt																																								
Virastopäälliköiden nimittäminen																																								
Henkilöstötarpeen arviointi																																								
Yhteistoiminta virastoissa																																								
Henkilöstöjärjestelyjen toimeenpano																																								
Toimitilat ja ICT																																								
Tarpeiden selvittäminen																																								
Päätös jatkotoimenpiteistä																																								
Toimitilojen toteuttaminen																																								
Salvarusteluprojektin asettaminen																																								
Summaaristen asioiden keskittäminen																																								
Selvitys 52/2014 ja päätös 3/2016																																								
Mietintö ja lausuntotiivistelmä OM 12/2017 ja 27/2017																																								
Projektin suunnittelu																																								
HE 190/2017 ja eduskuntakäsittely, OK muutoslaki 439/2018, voimaan 1.9.2019																																								
Koulutus																																								
Muutosjohtamiskoulutus																																								
Virastopäällikköpäivät																																								
Henkilöstövalmennus																																								
Viestintä																																								
Henkilöstölle																																								
Sidosryhmille																																								
Yleisölle																																								

Etapit merkitty punaisella kuukauden kohdalle